HISTORIA
MEMBRI VIRILIS
FELICITER EXSTIRPATI.

COMMENTATIO CHIRVRGICA

AVCTORE

CAROLO AVGVSTO KVHL

PHILOS. ET MEDIC. DOCTORE, CHIRVRGIAE IN VNIVERSITATE LITERARVM LIPSIENSI PROFESSORE PVBLICO ORDINARIO.

CVM TABVLA AENEA.

LIPSIAE

APVD CAROLVM FRANCISCVM KÖHLERVM.

MDCCCXXIV.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/b22372702

Quotiescunque instrumentorum chirurgicorum a maioribus nostris aeque ac a coaeuis inuentorum atque saepe plus quam iustis laudibus celebratorum vllam egregiam adspicio collectionem, toties eorum copiam tacitus quidem admiror, ingeniique humani agnosco solertiam, sed mihi temperare nequeo, quin plurima eorum non tam ad restituendam hominum salutem, quam potius ad parandam inventoribus gloriam aliquam inuenta esse credam. In memoriam solummodo reuocemus immensam ad feliciter perficiendam suffusionis operationem inuentorum, perinde ac instrumentorum, quibus ad calculum secandum vti possumus, supellectilem; nonne plura eorum vix ac ne vix quidem inter sese differunt, nonne in eum modo finem excogitata esse videntur, vt postquam vni tantum operationi inseruierant, inque aliquo diario chirurgico, aut in dissertatione inaugurali descripta et commendata fuerant, aeternae tradantur obliuioni? Quod autem instrumenta inueniendi studium quo magis vanitatem ridiculam prodere videtur, eo magis illos laudare soleo, qui apparatum chirurgicum minuere et paucissimorum instrumentorum ope vel grauissimas operationes perficere student. Cuius rei probandae causa nonnisi ad COOPERVM et LANGENBECKIVM prouoco, qui vel in summa instrumentorum abundantia vnius scalpelli ministerio in lithotomia exercenda contenti sunt. Eodem modo REISINGERVS pupillae artificialis conformationem maxime complicatam

ceratotomi et hamuli duplicis auxilio absoluit. Confiteor quidem, me ipsum quoque antea illis fuisse addictum, qui in operationibus peragendis ingenti apparatu chirurgico delectantur: ex quo vero Barthii ophthalmiatri Vindobonensis, praeceptoris immortalis admonitionem plus vna vice repetitam audiui: „*Ne veniat vobis, au-„ditores, instrumentorum inueniendorum dira cupido, sed si vobis „de infelici operationis exitu lugendum est, minime instrumentorum „iniquitatem, sed potius alias res, maxime vestram imperitiam, et „omnino humanae naturae imbecillitatem accusandam esse existime-„tis,*“ hoc errore abiecto in contrariam opinionem ductus, simplicitatem summam in encheiresibus chirurgicis non satis celebrandam esse puto. Cuius axiomatis veritatem cum optime perspexissem, in commentatione nuperrime edita acuum aneurysmatum ligationi dicatarum magnum quidem, ne eas penitus ignorasse viderer, numerum exposui, sed meam simul hac de re mentem aperui, scilicet quo simplicius sit eiusmodi instrumentum, eo facilius meliusque perfici operationem, nec non duarum operationum simpliciori methodo feliciter peractarum addidi historias. In hac prolusione aliam, eamque non minoris momenti, exstirpationis membri virilis in nostro nosodochio septem abhinc annis peractae narrationem cum lectoribus communicare apud animum constitui meum; non quod eiusmodi operationem pro inaudita habeam, sed potius, vt vel in grauissimis, maximeque periculosis encheiresibus simplicem agendi rationem locum habere posse probem.

Nolo nunc in verbosam huius operationis explicationem exspatiari, sed ad Thavtii [a)] libellum ex meo iudicio praeclarum lectores ablegandos censeo.

Duo symptomata quae multas operationes chirurgicas inprimis difficiles terribilesque reddunt, sanguinis profusio nimia, et neruorum perturbatio, ea quoque ab exstirpatione membri virilis suscipienda chirurgos veteres ad Corn. Celsi vsque tempora retinuisse

---

a) *Abh. über d. ges. u. kr. Zust. des m. Gl. Wien*, 1814.

minime mirandum est. Sunt quidem, qui HIPPOCRATEM iam scirrho ac carcinomati huius partis vel cauterium vel scalpellum adhibuisse existiment, quorum vero opinionem incertam ac vanam esse, negare non possumus. Multo magis CELSO [a] primam eamque claram huius encheireseos descriptionem debemus, qui, „*si cancer* „*colem occupauit, adurentia inspergit, maxime id, quod ex calce,* „*chalcitide, auripigmento componitur. Si medicamenta vincuntur,* „*scalpello, quidquid corruptum est, sic vt aliquid etiam integri abeat,* „*praecidi, vulnus deinde vri iubet, sed maxime metuit, ne profu-* „*sio sanguinis insequatur, in quo casu quietem longam, aquam fri-* „*gidam, medicamina styptica, et ferrum candens commendat.*"

Recentiores chirurgi in hac operatione exercenda in duas partes abiere, quarum vna scalpellum, altera vero ligationem defendit: Ex illis BELLIVM [b], DESAVLTIVM [c], DZONDIVM [d], LANGENBECKIVM [e], LODERVM [f], PEARSONIVM [g], RICHTERVM [h], SCHMALZIVM [i], SCHREGERVM [k], ex his autem HEISTERVM [l], PALVCCIVM [m], PLENKIVM, RVYSCHIVM [n], SABATIERVM [o], inter nostri aeui chirurgos GRAEFIVM ILL. appello, cuius agendi rationem BIENERVS [p] in dissertatione academica Lipsiae defensa expositam iconibus illustrare studuit, et tria exempla laetum huius operationis exitum testantia adiecit.

Ceteroquin omnes virgae exstirpationem vel hoc vel illo modo peragentes in eo consentiunt, quo propius ad symphysin ossium pubis demenda sit haec corporis masculi pars, eo maiorem esse haemorrhagiae funestae timorem, quapropter modo hoc, modo illud iacturae sanguinis aut auertendae aut coercendae remedium proposuerunt. Inter scalpelli defensores ILL. SCHREGERVS amputationem

---

a) de med. L. VI. sect. XVIII. §. 3. b) *Lehrb. d. Wundarzn.* I. 413. c) *chir. Wahrnehm.* 3. *B.* d) *Beitr. z. Vervollk. der Heilk.* 1. *Th.* e) *Neue Bibl.* I. 4. f) *chir. Beob.* I. 79. g) *Samml. aus. Abh. XVI.* 650. h) diss. de opt. membr. viril. amput. meth. Regiom. 1804. i) *Loder Journ.* I. 4. k) *chir. Vers.* I. l) *Instit. chir.* m) *Neue Anm. über d. Absetz. d. m. R. Lpz.* 1752. n) *Observ.* XXX. o) médic. op. II. 303. p) de exstirp. penis per ligat. Lips. 1816.

repetitis incisionibus perficiendam commendat, quarum vna absoluta arteriae ligantur, ne fortasse haemorrhagia sequentem impediat: quam membri virilis exstirpandi methodum Exc. Dzondivs quoque amplexus et cum felici euentu executus est; nihilominus tamen nec Schregervs, nec Dzondivs hanc mentulae remotionem valde periculosam esse negat. Quam ob causam mihi vitio non vertendum videtur, cum historiam morbi aeque ac sanationis huc pertinentem cum lectoribus communicem.

Mercenarius egenus, H. inprimis e parietibus ex luto conficiendis victum sibi quaerens, annum quinquagesimum quartum agens, haud robustae constitutionis, vlcere carcinomatico, montem Veneris, membrum virile, et partem anteriorem superioremque scroti occupante laborans, sub finem anni MDCCCXVII. in nosocomium nostrum receptus est. Hic vir nulla vnquam aegritudine, si morbos infantiles, ac scabiem paupertatis iniuria genitam exceperis, affectus, malique venerei plane expers, tribus abhinc annis partem palae superiorem fortuito casu membro virili illiserat, ex quo ictu ab initio parum doloris percepit. Septimanis vero aliquot praeterlapsis tuberculum quoddam in praeputio natum hunc virum impulit, vt ex rustici cuiusdam consilio tumorem vnguibus saepe scalperet, lotioque lauaret. Quod cum sine fructu factum esset, a chirurgo inferioris conditionis auxilium petiit. Hic eiusmodi malum non raro occurrere, *mitram hispanicam* (!) appellari, nec multum exinde metuendum esse affirmauit: interea nostro medicamentum quoddam externum praebuit, quo per satis longum tempus adhibito accessit dolor lancinans, et tumor ichorosum fluidum male olens effundere coepit, ita vt aegrotus ad alium chirurgum confugeret, qui per septem menses tertio quoque die causticum lunare loco affecto applicuit, et aquam saturninam commendauit. Morbus autem tantum abfuit, vt mitesceret, vt de die in diem peior redderetur. Postea aegrotus textori linteorum cuidam, qui horis subsecivis artem salutarem exercet, se tradidit, a quo monitus est, vt cataplasmata ex farina secalina parata imponeret, quae tam efficacia fue-

runt, vt post breue tempus vndeuiginti conspicerentur orificia, ex quibus lotium proflueret. Cum dolorum vehementia, tum immunditiei molestia miserum adegerunt, vt textore relicto ad chirurgum alium se conferret, a quo epithemata aromatica accepit, vna cum spe celerrimae restitutionis: sed omnia frustra sunt adhibita. Ita crudeliter vexatus, omnique spe salutis recuperandae destitutus aegrotus b. ROSENMVELLERVM adiit, ipsumque enixissime rogauit, vt, si quod arti superesset remedium, id sibi praeberetur, hic miserum SENATVI LIPSIENSI AMPLISSIMO, cuius non minor in miseris subleuandis est beneficentia, quam in regenda ciuitate sapientia, commendauit, hocque modo effecit, vt ille in nosodochium ciuicum reciperetur.

Conditio aegroti maxime deploranda fuit: corporis vniuersus habitus summam debilitatem monstrauit, oculi languidi, palpebra superior laxa et pendula, genae collapsae et pallidae, labia exsanguia et trementia, aegrotus stare vix valuit, respiratio difficilis ac anhelosa, pulsus debilis ac iusto frequentior, somnus dolore graui et pertinaci lumborum dorsique, febre vespertina et sudore matutino viscido interruptus, appetitus exiguus, digestio impedita, aluus modo laxa, modo obstructa fuit. Tumor commemoratus adspectum praebuit tristissimum, totum membrum virile ad symphysin vsque ossium pubis in globum, pugni magnitudine, transmutatum erat, qui ex minoribus globulis, epidermide et cute destitutis, et excrescentiarum brassicae botrytidis figuram referentibus erat compositus, ita, vt vbi praeputium, vel corpora cauernosa, vel glans, vel denique vrethrae orificium fuissent, vix cognosceres, margines duri, eschara nigra, duraque passim obducti et vel a leui attactu sanguinem fundentes, superficies ichore impuro, limpido, maxime foedente, cum vrina mixto maduit, in vlceris vicinia vbique foraminula lotium excernentia conspecta sunt, vt de fistulis vrinariis dubitare non posses, quarum ostiis specillum immissum ad vrethram vsque produci potuit: parietes harum fistularum duri fuerunt, atque callosi, lotii stillicidium inuito et inscio aegroto perpetuum; dolores pungentes antea

commemorati modo remiserunt, modo fortius redierunt. Mons Veneris excrescentias illis iam descriptis similes obtulit, pars anterior, atque superior scroti ab ichore et vrina largiter profluente epidermide denudata fuit, quod quoque in femoribus animaduertendum erat. Venae proximae varicosae fuerunt, haemorrhagia ex tuberculis quotidie fere apparuit; glandulae inguinales sympathice tumebant, in perinaeo vlcera foetida inuenta sunt. Ad hanc malorum turbam tres herniae abdominales, in dextro latere inguinalis et cruralis, in sinistro vero cruralis accesserant, quae aegroti conditionem multo magis miseram reddebant. Interea valde mirandum erat, ceteras partes generationi dicatas, vti testiculos, epididymides, funiculosque spermaticos perinde ac glandulam prostatam nihil morbosi monstrasse.

Quae cum ita essent, minime dubius de carcinomatosa huius mali indole, in consilium vocaui Clarvm, Wendlervm et Kohlrvschivm, qui viri Exc. et Exp. in hoc misero vires praeprimis vitales, quantum fieri posset, erigendas, febremque hecticam coercendam, postea autem totius tumoris exstirpationem quam primum suscipiendam esse mecum statuerunt. Quocirca corticem Peruuianum cum lichene Islandico pro vsu interno, tenuissimam vero mercurii sublimati corrosiui solutionem pro vsu externo, qua tumor quotidie ter vel quater foueretur, et lintei carpti auxilio tegeretur, praescripsimus. Cum aegrotus ab operatione valde abhorreret, haec medicamenta cum interna, tum externa per longum tempus, mutatis interdum mutandis, continuabantur, victusque lautior praebebatur, quo demum factum est, vt vniuersa hominis valetudo paulo melior euaderet.

Quo minus interea malum primarium curandi ratione imminuebatur, eo acrius hortati sumus aegrotum, vt sese operationi sub prognosi quidem dubia, neque tamen sine quadam restitutionis spe subiiceret. Sed, aegroti voluntas nutabat per aliquot septimanas, donec circa finem mensis Aprilis MDCCCXVIII. se operationem toleraturum esse, subito declararet, quae die XXVII Apr. multis

adstantibus medicis, artisque cultoribus peracta est. Viro supino collocato, pedibus flexis, et in sellis subpositis firmatis, cathetere argenteo in vrethram et vesicam vrinariam caute quidem, sed non sine molestia propter orificii occultationem inducto, tumore inuoluto et protracto, integumentisque montis Veneris communibus in vtroque latere retractis, duas incisiones semilunares a margine symphyseos ossium pubis incipientes, et ad tertiam vsque partem anteriorem ac superiorem scroti procedentes scalpelli ministerio institui, quarum cornua, ubi inuicem coibant, in superiore et inferiore parte angulos formabant. His plagis inuolucra communia corrupta separabantur: plures exiguae arteriae discissae sanguinemque spargentes KOHLRVSCHII dexteritate comprimebantur. Margines huius insulae carneae, (liceat mihi formula loquendi haud consueta vti) hamulo BROMFIELDIANO attracti prouido scalpelli ductu a partibus subiacentibus soluebantur, donec omnes carcinomate affectae partes essent remotae, et ossa pubis non nisi periosteo tecta conspicerentur. Omnes spectatores aegroti patientiam et sanguinis effluentis exiguam copiam mirati sunt; quamuis magna arteriarum minutarum copia discinderetur, quarum plurimae compressae, nonnullae autem filis sericeis cera obductis ligatae sunt. Deligatio vulneris fuit simplicissima, linteum carptum et linteamina compressa vulneri imposita fasciae, quae figuram literae latinae T habet, ope firmabantur, deinde catheter argenteus extractus, elasticus vero inductus et in vesica relictus est. Aegrotus deinde maxime debilitatus in lectum translatus, ipsique maxima tam corporis, quam animi tranquillitas commendata est.

Vesperi eiusdem diei, dolor vehemens, lotii profluuium sempiternum, sudorque profusus aegrotum quiescere haud patiuntur, puluis DOVERI exhibitus est.

Altero die nulla conditionis mutatio.

Per plures dies aegrotus de summa debilitate, appetitus, somnique defectu conquestus est: omnia symptomata febrem traumaticam adesse significarunt.

Quinto die, deligatione prima soluta, adspectus vulneris malus, superficies ita impura, saniosa, et pallida fuit, vt ad medicamentorum balsamicorum leniter irritantium cum internorum tum externorum vsum confugiendum esset; quo factum est, vt suppuratio, ac habitus aegroti vniuersus proximis diebus melior, vulnusque purius redderetur.

Die decimo vincula arteriarum ex vulnere prodibant, puris conditio bona, vulneris ambitus minutus, aegrotus nil nisi molestiam, instrumento ipsi paratam habuit, de qua lamentaretur.

Per aliquot dierum spatium aegrotus peius se habuit, partim propter ciborum noxiorum clam ipsi allatorum vsum, partim propter animi commotionem. Ob symptomata gastrica remedium leniter purgans adhibuimus.

Die decimo quinto, cathetere elastico emollito abiecto, recens est immissus.

Die vigesimo aegrotus hilarior fuit, nulla functio corporis a norma aberrauit, vulnus repente est minutum, cicatricis in ambitu initia animaduersa sunt: papillae carneae laete rubentes optimam prae se tulerunt formam.

Nolo nunc narratione nimis extensa defatigare patientiam lectorum, sed propero ad finem historiae. Conditio aegroti quouis die facta melior, suppuratioque minuta est, cicatrix versus vulneris centrum processit, in scroti parte anteriore et superiore rugae sensim sensimque formatae sunt, vires creuerunt, vir lotium retinere coepit. Cicatrice perfecta cannulam ipsi praebuimus, cuius ministerio mingeret, qua vero per breue tantum tempus vsus est, nam post aliquot menses eam abiecit, lotii cum emissione, tum retentione, voluntatis imperio hucusque obtemperante, nec vllo amplius impedimento turbata.

Die XIII. Iunii hic vir nosocomio gratissimus laetissimusque valedixit, et hodie quoque optima gaudet valetudine, et laborum

molestias vti in virili aetate tolerat. Ad hanc sanitatem augendam, viresque conseruandas non parum conferre mihi videtur seminis resorptio: repetitis enim vicibus vir confessus est se ante morbum et sub morbi adeo initio saepissime, morbo autem superato ne semel quidem eiectionem seminis nocturnam esse passum, quod quidem in tanta testiculorum integritate, et aetate non nimis prouecta vix credi posset, nisi ad hancce facti explicationem forsitan audaciorem confugeremus.

Tabula aenea vulneris sanati et cicatrice obtecti imaginem sistit. Litera A vrethrae orificium significat. In vtroque latere herniae antea commemoratae animaduertuntur, in dextro inguinalis externa, et cruralis, in sinistro cruralis: quarum prima, inguinalis, facillime quidem pro crurali haberi potest, attamen accurata pervestigatio rem aliter sese habere, me docuit. Ex longo enim temporis spatio hic vir bracherio male conformato minusque apto vtitur, quod retinet modo cruralem sinistram, hernias dextri lateris autem tantum abest, vt coerceat, vt cingulo eas deprimat, atque ad latus protrudat, quo magis promineant, totumque partium situm ita mutet, vt linea inter inguinalem et cruralem conspicua a ligamento POVPARTII propulso effingatur; linea superior acuta supra inguinalem in conspectum veniens non minus a bracherii impressione proficiscitur, et certissime credo, hanc inguinalem iam diu in scrotum descensurum fuisse, nisi partim depressione commemorata, partim vero cicatricis firmitate via ipsi praecluderetur.



E. Woost ad nat. del. T.F. Schröter sc.